

تار و پودهایی که اقتصاد هند را می‌تند

ترجمه: آزاده موحد

میلیارد دلار گذشته است و بنا بر پیش‌بینی‌ها، تا سال ۲۰۲۱ میلادی به ۲۲۳ میلیارد دلار خواهد رسید.

علاوه بر این، در زمینه سرمایه‌گذاری در این بخش گفته شده که صنایع نساجی در طول ۵ سال گذشته بیشترین حجم سرمایه‌گذاری‌ها را داشته است. به طوری که میزان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در بازه ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۶ میلادی به یک میلیارد و ۸۵۰ میلیون دلار رسید. برخی از بزرگترین سرمایه‌گذاری‌ها در صنعت نساجی هند در بخش خصوصی این کشور گزارش شده است. در این میان بخش دولتی با برقراری سیاست‌های صنعتی خود اجازه مشارکت ۱۰۰ درصدی سرمایه‌گذاران خارجی در این صنعت را داده است. علاوه بر این، نساجی هند بیشترین سهم اشتغالزایی در بخش صنعت این کشور را به خود اختصاص داده است.

صنعت نساجی این کشور پس از کشاورزی توانسته بیشترین نیرو را جذب کند و بنا بر آنچه از سوی مقامات این کشور و در قالب آمار رسمی منتشر شده است در حال حاضر این بخش از صنعت زمینه اشتغالزایی ۴۰ میلیون کارگر به طور مستقیم و بیش از ۶۰ میلیون کارگر را به طور غیرمستقیم فراهم آورده به طوری که بنا بر برآوردهای انجام شده از هر ۶ نفر خانوار هندی، حداقل یک نفر مستقیم یا غیرمستقیم با صنعت نساجی سر و کار دارد که بیشتر آنها در شهرهای ایالت اوتارپرادش در شمال هند، احمدآباد از ایالت گجرات و بمبئی از ایالت ماهاراشترا، به عنوان شهرهای مهم در صنعت نساجی هند پراکنده شده‌اند.

صادرات دانش فنی

هند که در زمینه صنایع نساجی نسبت به منطقه و جهان در جایگاه خوبی قرار گرفته است، شروع به صادرات دانش فنی و مهارت خود به سایر کشورهای جهان کرده است.

به عنوان نمونه، در سال ۲۰۱۵ میلادی هند از امضای قراردادی با افغانستان خبر داد که بر مبنای آن وظیفه ظرفیت‌سازی و تربیت نیروی متخصص در صنعت نساجی افغانستان به عهده فعالان نساجی هند قرار گرفت. افغانستان اعلام کرد که

رشد سرمایه‌گذاری در نساجی هند نشان می‌دهد که این صنعت در طول ۵ سال گذشته بیشترین حجم سرمایه‌گذاری‌ها را به خود اختصاص داده است.

درواقع میزان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در بازه ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۶ میلادی به یک میلیارد و ۸۵۰ میلیون دلار رسیده است.

نساجی هند به عنوان قدیمی‌ترین صنعت این کشور و تاثیرگذارترین بخش اقتصادی آن همچنان ۱۱ درصد از صادرات هند را به خود اختصاص داده است، به طوری که بنا بر آخرین آمار، این صنعت در سال ۲۰۱۵ میلادی توانست با رشد ۴/۵ درصدی به درآمدی معادل ۴۱ میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار دست یابد.

صادرات پارچه و پوشاک هندی از سال ۱۹۹۲ میلادی، سالانه ۷/۷ درصد رشد نشان داده و در سال ۲۰۰۲م به ۴ درصد از کل مبادلات جهانی در این صنعت رسید. صنعت منسوجات هندی در بخش تولید نخ توانسته بازارهای ژاپن، امریکا، انگلیس، روسیه، فرانسه، نپال، سنگاپور، سریلانکا و بسیاری دیگر از کشورهای جهان را به تسخیر درآورد، اما همچنان در بخش تولید لباس از رقبای مانند چین، تایلند و کامبوج عقب است. چالش‌های پیش روی این صنعت در هند رقابت‌های بین‌المللی با کشورهایی از جمله بنگلادش، فیلیپین، مصر و تایلند عنوان شده است.

مشارکت سرمایه‌گذاران خارجی

در سال ۲۰۰۲ میلادی هند پنجمین صادرکننده و از نظر سود خالص دومین صادرکننده پارچه و پوشاک جهان شناخته شد. از همان سال امریکا و اروپا به عنوان مقاصد اصلی هند، حدود ۸۳ درصد از کل صادرات نساجی هند را به خود اختصاص دادند. در سال ۲۰۰۵م، صنعت نساجی هند ۲۰ درصد از تولید صنعتی، ۹ درصد از مالیات غیرمستقیم جمع‌آوری شده، ۱۸ درصد از اشتغال در بخش صنعت، حدود ۲۰ درصد از کل درآمد صادراتی کشور و ۴ درصد از مجموع تولید ناخالص داخلی را به خود اختصاص داده بود.

در حال حاضر نیز اندازه بازار صنایع نساجی هند در میان رقبای جهانی از مرز ۱۰۸

اما در این بخش هم با وجود زیادی نیروی کار صنعت نساجی هند همچنان کمبود نیروی کار ماهر دارد.

کمبود نیروی انسانی ماهر

براساس پژوهش کمیته نساجی هند، فقط ۶ درصد از نیروی کار شاغل در صنایع پوشاک هند آموزش رسمی دیده‌اند. البته به جز کارگر ارزان قیمت، هند از مزایایی مانند هزینه بهره نسبی و تعرفه انرژی نیز بهره می‌برد.

هرچند هزینه انرژی در این کشور اندک نیست، اما با توجه به اینکه این هزینه در کشورهای رقیب چون برزیل، چین، ایتالیا، کره جنوبی، ترکیه و آمریکا بالاست، هند همچنان توان رقابتی خود را در این بخش‌ها حفظ می‌کند.

بنا بر این گزارش و با توجه به اطلاعاتی که درباره صنایع نساجی هند در دست است، کارشناسان معتقدند که آینده برای صنعت نساجی هند تضمین شده و شفاف است.

هرچند که هنوز هم هند از زیادی نیروی کار آموزش ندیده رنج می‌برد، اما وجود نیروی کار ارزان موجب شده مشتریان صنعت نساجی هند روز به روز افزایش یابد. از سوی دیگر هند که روزگاری برای نجات صنعت نساجی به واردات ماشین‌آلات دست‌دوم و ارزان قیمت روآورده بود، در حال حاضر و با محکم کردن موقعیت خود در بازارهای رقابتی، در کنار استقبال از سرمایه‌گذاران خارجی، اقدام به تعویض ماشین‌آلات فرسوده خود با ماشین‌آلات جدید کرده و به دنبال راهی است تا بتواند با تکیه بر فناوری روز پا به پای رقبای خود مانند چین، ترکیه و مکزیک در بازارهای هدف آسیایی، اروپایی و آمریکایی رقابت کند.

هند در این سیاست جدید به دنبال این است که هزینه‌های حمل‌ونقل کالاهای تولیدی به بازارهای هدف را جبران کند و به مرور با آموزش نیروهای ماهر روند اشتغالزایی در این صنعت را با گسترده ساختن آن تغییر دهد.

از سوی دیگر، صنعت نساجی هند در طول ۱۵ سال گذشته آهنگ رشد منظمی داشته که به نظر می‌رسد این روند همچنان ادامه داشته باشد و بنا بر پیش‌بینی‌ها به نظر می‌رسد که بازار جهانی صنعت نساجی هند تا ۱۰ سال آینده و به طور متوسط سالانه رشد ۱۳ درصدی خواهد داشت و می‌تواند یک دهه از حضور خود را در بازارهای جهانی تضمین کند.

در نظر دارد به این وسیله از تجربه‌های هند در صنعت نساجی استفاده کند و وزارت نساجی هندوستان در این بخش برای افغانستان همکاری‌های فنی و تخصصی ارائه می‌کند.

در قرارداد همکاری صنایع نساجی و بافندگی میان افغانستان و هند، تمرکز بیشتر بر بخش خصوصی بوده و یک گروه کاری مشترک پروژه‌های دولتی را براساس قوانین جدید برای بخش‌های خصوصی این کشور پیش می‌برند.

علاوه بر این، در یکی از طرح‌های حوزه نساجی که در سال ۲۰۱۵ میلادی به امضا رسید، تفاهنامه‌ای میان هند و قرقیزستان بود که براساس آن، این دو کشور با سرمایه ۶۴ میلیون دلاری به مدت ۵ سال در زمینه نساجی، پوشاک و پرورش کرم ابریشم با یکدیگر به همکاری می‌پردازند.

از سوی دیگر این کشور با تعریف دو برنامه ۵ ساله در سال‌های ۲۰۱۰ و ۲۰۱۱ میلادی و صرف هزینه ۳۰ میلیون دلاری در تلاش برای ایجاد تسهیلات لازم برای توسعه صنعت نساجی در ۸ نقطه مختلف هند و توسعه بازار داخلی و صادرات بود. در این سیاست تازه، قرار شد ۳۵ میلیون شغل جدید در این صنعت ایجاد شود و تسهیلات خرید ماشین‌آلات نیز با یارانه دولتی و نرخ بازپرداخت بهره ۵ درصدی نیز به فعالان هندی این صنعت ارائه می‌شود. موانعی بر سر راه صنعت نساجی

با پایان دهه ۹۰ میلادی، افزایش نرخ بهره موجب شد صنعت نساجی هند به شدت آسیب ببیند، اما سیاست‌های دولتی از جمله کاهش نرخ بهره، بسته‌های بازسازی از موسسات مالی و برداشته شدن سهمیه‌ها از یک سو و گشایش درهای این کشور به روی سرمایه‌گذاران خارجی از سوی دیگر باعث شد صنعت نساجی بار دیگر روند رشد را در پی بگیرد.

هند در این سال‌ها طرح سرمایه‌گذاری برای ارتقای فناوری در صنعت نساجی را به مرحله اجرا گذاشت اما عملکرد مسئولانی که این طرح را اجرا می‌کردند همچنان ثابت بود و می‌توان از آمار و ارقام مشاهده کرد که سرمایه‌گذاری‌ها در طول ۵ سال نخست فقط ۱/۵۳ میلیارد دلار گزارش شده است که رقمی پایین‌تر از انتظار بود، اما به هر حال توانست صنعت نساجی هند را از مرحله سقوط نجات دهد.

با وجود این، نمی‌توان از این موضوع که هنوز هم موانعی بر سر راه نساجی هند وجود دارد، چشم‌پوشی کرد. به عنوان نمونه، قوانین بازدارنده کار در هند راه را بر توسعه سریع صنعت نساجی این کشور بسته است.

علاوه بر این، در غیاب سیاست‌های واقعی کار، این صنعت مدام با اعتصاب‌های متعدد کارگری مواجه می‌شود چراکه قوانین کار هند در بخش صنایع کوچک تا حدودی منسوخ و بدون انعطاف است و باعث شده این بخش به توسعه و مدرنیزاسیون مورد نظر نرسد.

همچنین هند به دلیل موقعیت جغرافیایی خود و دوری از اروپا و آمریکا با رقبایی مانند مکزیک، ترکیه و چین روبه‌رو است که به ترتیب به بازارهای آمریکا، اروپا و ژاپن نزدیک هستند.

این مسئله باعث افزایش هزینه حمل‌ونقل تولیدات می‌شود و از آنجا که این کشور هم از نظر ارتباطات جاده‌ای و هم از نظر تعداد بنادر تا حدودی ضعیف است، فضای رقابتی برای صنعت نساجی هند تنگ‌تر شده و این کشور بیشترین توان رقابتی خود را بر نیروی کار ارزان و زیاد قرار داده است.